

PEZIOEME

Nаряду с классическими центральными кашлеутоляющими средствами, кашлеутоляющие средства периферического типа все больше выходят на передний план из-за своих благоприятных свойств изложенных выше. После краткого рассмотрения этих преимуществ, автор подробно занимается их новым венгерским представителем, Либексином и устанавливает, что наш запас лекарств обогатился новым эффективным кашлеутоляющим препаратом широкого спектра действия без побочных воздействий.

(Chinoïn Gyógyszer és Vegyészeti Termékek Gyára, Orvostudományi és Gyógyszerismertető osztály, Budapest IV., Tó utca 3.)

Érkezett: 1966. IV. 12.

ZUSAMMENFASSUNG

Neben den klassischen Hustenmitteln mit zentralem Angriffspunkt wird den peripher wirksamen Antitussika — wegen ihren vorteilhaften Eigenschaften — ein stets wachsendes Interesse entgegengebracht.

Nach einem allgemeinen Überblick über diese Stoffklasse bespricht der Verfasser das neue ungarische Antitussikum LIBEXIN. Er stellt zum Abschluss fest, dass diese neue Originalentwicklung mit breitem Wirkungsspektrum eine wahrhafte Bereicherung des Arzneischatzes darstellt.

Hírek — Közlemények

SCHULEK ELEMÉR SÍRKÖVÉNEK AVATÁSA

Június 11-én a Farkasréti temetőben rövid időre ismét összegyűltek azok a tanítványok, tisztelők, barátok, akik az elmúlt évben fájó búcsút vettek szakmánk nagy halottjától Schulek Elemér professzortól. Sírkövének avatása alkalmával elhangzott megemlékezéseket az alábbiakban közöljük.

Összegyűltünk itt Schulek Elemér akadémikus sírkövének felavatására. A sírkövet a szeretet emelte, feleségének és gyermekeinek a halálon túl is élő szeretete a felejthetetlenül jószágos férj és édesapa iránt. A kegyeletes megemlékezésben csatlakoznak a család tagjaihoz Schulek Elemér nagyobb családjának, volt intézetének tagjai, tanártársai és tanítványai.

Egy sírkő felavatásánál az elhunyt emléke már másképpen él bennünk, mint az elköltözés közvetlen pillanatában. A halál tragikus, megrázó viharát egy nyugodtabb, szinte mondhatnám, tárgyilagosabb gondolkodás, érzés és értékelés időszakává váltja fel. Azt hiszem, hogy azokban, akik Schulek Elemért ismerték, ma még tisztábban él egy kivételesen nagy tudós és egy jó ember emléke. Abban az intézetben, amelyet Schulek Elemér örökölt ránk hagyott, és amelynek vezetését átvettem, úgy emlékeznek, úgy emlékezünk vissza Schulek Elemérre, mintha csak elutazott volna; gondolatai a kutatásokban, az oktatásban még tovább élnek és hatnak.

Schulek Elemér két évtizedig volt a budapesti egyetemen a szervetlen és analitikai kémia tanára, és ez alatt az időszak alatt tette fel a koronát kutató munkásságára. Pedig az ő eredményei már az előző két évtizedben is világhírnevet szereztek neki, módszerei a kézikönyvekben és a tankönyvekben már előzőleg elfoglalták méltó helyüket. Mégis életének utolsó két évtizedében lett világhíressé hazánkban és külföldön egyaránt, hogy Schulek Elemér a klasszikus kémiai analízis utolérhetetlen mestere volt, akinek analitikai érzéke azon a területen is megtalálta az újat, amely mindenki számára már befejezett és lezárt egészsként tűnt.

Az analitikai kémia manapság mindinkább a technika, és pedig a legdrágább technika felhasználásává válik, ahol a kémiai gondolat szinte csak

másodrendű. Schulek Elemér nagyságát éppen az bizonyítja, hogy ebben a fejlődési korszakban is kémikus maradt, és pedig úgy, hogy méltán és joggal csatlakozik nagynevű elődeihez, Than Károlyhoz és Winkler Lajoshoz harmadik csúcsként ebben a lánchegységben, velük együtt olyan triász alkotva, amelyre nálunk sokkal nagyobb nemzetek, nagyobb kémiai irodalmak is büszkének lehetnének.

Schulek Elemér professzori nagyságát munkái őrzik, emberi nagyságát barátainak és tisztelőinek széles tábora mutatja. Mindkettő azonban legbiztosabban tovább él tanítványaiban, akik őt akkor is példaképpen fogják az újabb generációknak emlegetni, amikor egyes analitikai eljárásaira a korszerűbb technika már esetleg a feledés fátyolát borítja. Hirdetni fogják — amit ez a sírkő itt a maga nemes egyszerűségében jelképez —, hogy mesztérük volt egy minden sallangtól mentes nagy ember, akiben elolthatatlanul égett az igazság utáni vágy, aki sohasem szűnt meg ideáinak megvalósításán dolgozni, aki előtt az igazságkeresés vezető mécsese soha ki nem aludt, és aki egészségét, életét áldozta ezért.

Ez az emlék teszi azt, hogy Schulek Elemérről is elmondható: „Non omnis moriar” és az elzárandoklás ehhez a sírkőhöz időnként valóban ébren fogja tartani ezt az emléket.

(Dr. Szabó Zoltán emlékbeszéde)

*

Schulek professzor, akadémikus!
Kedves Elemér Bátyánk!

Így szólítlak kétféleképpen, mint ahogy életemben is kettő voltál nekünk, ezért most is így idézem emlékedet.

Schulek professzor emléket, az akadémikusét, aki nagy tudású, széles koncepciójú, eredeti kutató tehetség és kiváló tanár volt;

a professzor emléket, aki az analitikai kémia magyar hagyományaihoz méltó iskolát nevelt, és aki-

nek neve jó hangzással cseng a nemzetközi irodalomban;

a professzor emlékét, aki hazánkban megalapította a gyógyszerellenőrzést, akinek gyógyszervizsgálati úttörő munkássága jelentőségében messze túlnőtt hazánk határain és még hosszú ideig irányító marad nemzetközi viszonylatban is.

Schulek professzor, Téged ugyanakkor Elemér bátyánknak is kell szólítanunk, hogy úgy idézzük emléked, ahogy mindannyiunkban él. A nagy tudós, akire feltekinthettünk, mint emberséges ember él emlékeinkben, akit mindig magunk mellett éreztünk. Nem is lehet másként, hogy egy olyan széles látókörű ember, mint aki Te voltál, mint aki mindig mindent megláttál, akár közel, akár távol, hogy közömbösen hagyott volna környezetet, hogy megfeledezhetnél volna munkatársaidról. Ezért övezett Téged tisztelőid nagy táborának őszinte szeretete, és most, mikor a Budapesti Orvostudományi Egyetem rektora, a Budapesti és Szegedi Gyógyszerésztudományi Karok és a magyar gyógyszerésztársadalmat felölelő Magyar Gyógyszerészeti Társaság nevében idézem emléked végső nyugvóhelyed előtt állván, még mindig összeszorul a szívem, újból átérezve azt a nagy veszteséget, amit távozásod jelentett nekünk. Megdöbbenve érzem, mennyire pótolhatatlan vagy, mennyire nélkülöz-

zük bölcs irányításodat, mennyivel nehezebben és tökéletlenebbül halad előre a munka nélküled. Nagyon hiányzol nekünk derűs egyéniségeddel, mosolyoddal, lendületteddel, nagyon hiányzik az a csodálatos képességed, amely egy pillanat alatt átfogta a felvetett problémát, biztos kézzel kiragadta a szerteágazó részletkérdések szövevényéből azok magvát. Mindig a lényegre tapintván, meglepő rövid idő alatt azért találtál annyi eredményes megoldást. Már életemben azt emlegettük, hogy ötleteidet francia könnyedség, megoldásaidat német alaposság jellemzi. Idők múltával ennek a jellemzésnek a helyessége mindinkább helytállónak bizonyul: mert rávilágít arra a kivételes adottságodra, mellyel nagy tárgyi tudásod nem gátja volt intuíciód termékenységének, hanem támasza és realizálásának biztos óra.

Ahogy ez a sírhely, mely örök jelzője nyugvóhelyednek, a nyers kőtömbből úgy alakult ki, és nyert formát, hogy arról a felesleges részeket szakértő-véső eltávolította, így alakítja ki a mulandóság bennünk, akik Téged őszintén tiszteltünk és őszintén szerettünk, egyre nemesebb emlékedet, melyet változatlan élnék fájdalommal őrzünk és ápolunk tovább, együtt közvetlen szereteteiddel, együtt velük, mint a Te szellemi nagy családod

(Dr. Végh Antal emlékezés)

ROZSNYAI MÁTYÁS EMLÉKVERSENY

Második alkalommal rendezték meg 1966. május 27—28-án a Rozsnyai Mátyás emlékére kezdeményezett ifjú előadók versenyét. Az idén már öt megyéből tíz előadó vett részt, s adott számot kísérletes munkájáról. A versenyt ezúttal a Magyar Gyógyszerészeti Társaság Győr-Sopron megyei Szervezete Győrött rendezte.

Dr. Horváth Dénes a Győr-Sopron megyei Szervezet elnöke megnyitó beszédében utalt arra, hogy annak idején a Békésmegyei Szervezet javaslatára Baranya megyével közösen a Rozsnyai Mátyás emlékversenyt azzal a céllal hívták életre, hogy felkutassanak olyan fiatal, tára mellett dolgozó gyógyszerészeket, akik a napi munkájuk mellett, a gyógyszerkészítő munka során felmerülő problémák megoldására is vállalkoznak a szakirodalom tanulmányozásával és kísérletes munka elvégzésével. A célkitűzés helyes voltát igazolja, hogy a verseny kiszélesedett és ebben az évben már Komárom és Vas megye is csatlakozott. A jövőben további megyék csatlakozása is várható és remélhetőleg a Rozsnyai Mátyás emlékverseny országos jellegű mozgalommá válik.

Köszöntötte a verseny Bírálóbizottságát, melynek elnöke dr. Bayer István kandidátus; az OGÉI igazgatója volt. A bizottság tagjai: Jerkovich Gyula gyógyszerértárvezető, a Komárom megyei Szervezet elnöke, Oláh Imre gyógyszerértárvezető, Baranya megye, dr. Ragetti János főgyógyszerész Békés megye, dr. Szalay Kálmán gyógyszerértárvezető, a Vas megyei Szervezet elnöke, Kólosz Csaba igazgató-főgyógyszerész, Győr-Sopron megye részéről.

A verseny az elmúlt évi első kezdeményezéshez képest nagy fejlődést tükrözött. Alaposan kidolgozott témák, kitűnő előadásban hangzottak el, zöm-

ben szép demonstrálási anyaggal. A nagyszámú hallgatóság végig érdeklődéssel hallgatta a komoly felkészültségű előadók 20—25 perces előadásait.

*

A bíráló bizottság minősítése alapján az eredmények a következők:

I díj (1200 Ft):

Darida Erzsébet gyógyszerész (Békésmegye): „*A dextrán mint pilulakötőanyag*” című előadása.

Előadó vizsgálta az elfolyósított keményítőt, folyékony édesgyökérkivonatot, 60%-os karamell-oldatot és 20%-os dextrán-oldatot mint pilulakötőanyagot. A kötőanyagok fontos fizikai jellemzője a ragasztóképeség. A mérések azt bizonyították, hogy a 20%-os dextrán-oldat ragasztóképesége a legjobb. A pilulamassza plaszticitásának meghatározására előadó az iparban használatos *Brimell*-keménységmérési módszert módosította és az eredményeket grafikusán ábrázolta.

II. díj (800 Ft):

Papay Lajos gyógyszerész (Győr-Sopron-megye): „*Adatok guanetidín (sanotensin) tartalmú szemcsepp stabilitási vizsgálatához*” című előadása.

Előadó ismertette a glaucoma terápiájában újonnan alkalmazott új magyar alapanyagú szemcsepp elkészítésének általa a múlt évben kidolgozott módját. Foglalkozott a szemcsepp szobahőmérsékleten és gyorsított stabilitási körülmények mellett eltartathatóságával, bomlásával, tartalmi meghatározásának lehetőségeivel.

III. díj (2 db, 600—600 Ft):

Gáspár Ilona gyógyszerész (Győr-Sopron-megye): „*Papaveriniumklorid és amidazofen-oldat inkompatibilitásának tanulmányozása*” című előadása.